

SOM-INSTITUTET
SAMHÄLLE OPINION MEDIER

POLITISERING OCH POLARISERING I ETT YRVAKET INFORMATIONSSAMHÄLLE

SOM-institutet

Västsvenska Arenan, Almedalen, 7/7 2017

Annika Bergström, Marie Demker, Daniel Jansson, Jonas Ohlsson & Maria Solevid

- ✓ Den 70:e forskarantologin från SOM-institutet
- ✓ Redovisar resultaten från **den nationella SOM-undersökningen 2016** – med stöd i SOM-institutets 31-åriga tidsserier
- ✓ 40 kapitel
- ✓ 50 forskare
- ✓ 12 lärosäten
- ✓ **Ladda ner!** (www.som.gu.se)

Den nationella SOM-undersökningen 2016 (nr 31)

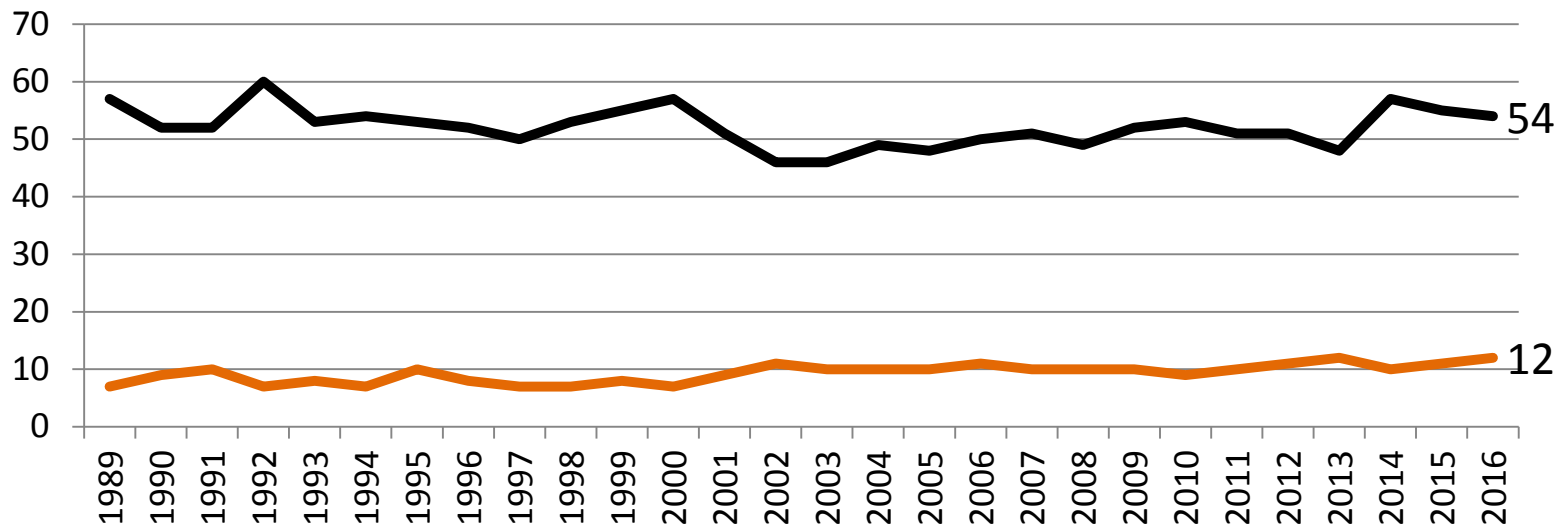
- ✓ Metod: Postal/webbaserad frågeundersökning
- ✓ Population: Svenska befolkningen 16–85 år
- ✓ Urval: 6 x 3 400 personer
- ✓ Fältperiod: sep 2016 – feb 2017

Förtroendet för radio och tv, 1989–2016 (procent)

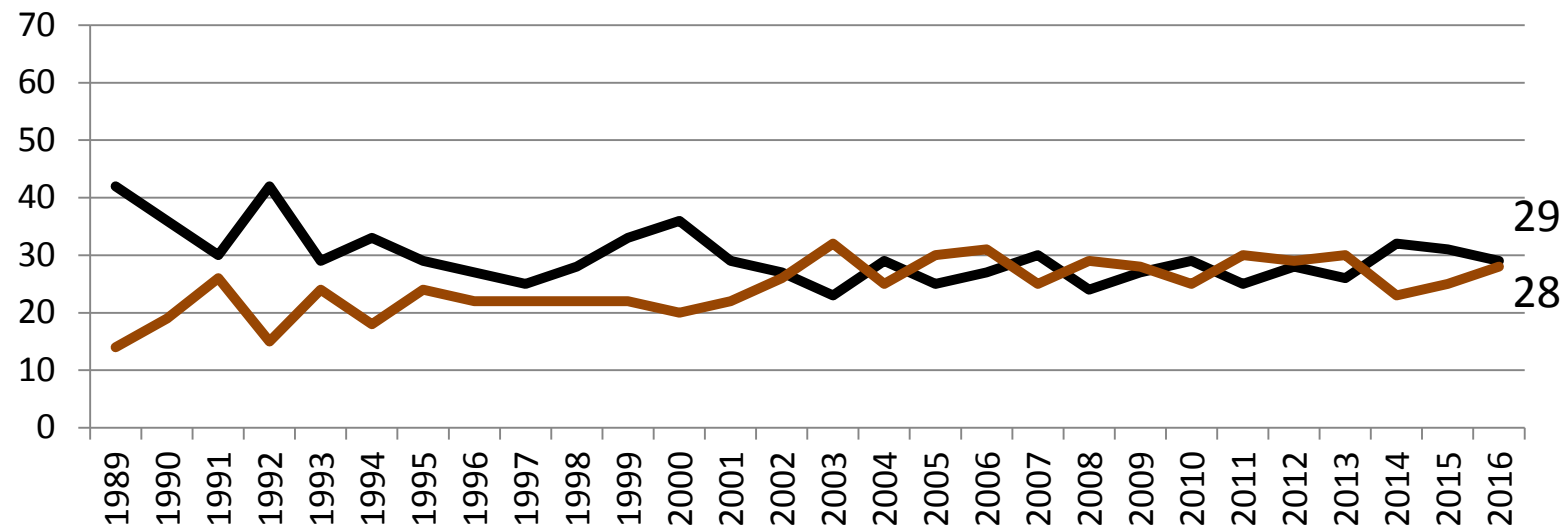
— Stort förtroende — Litet förtroende

Förtroendet för dagspressen, 1989–2016 (procent)

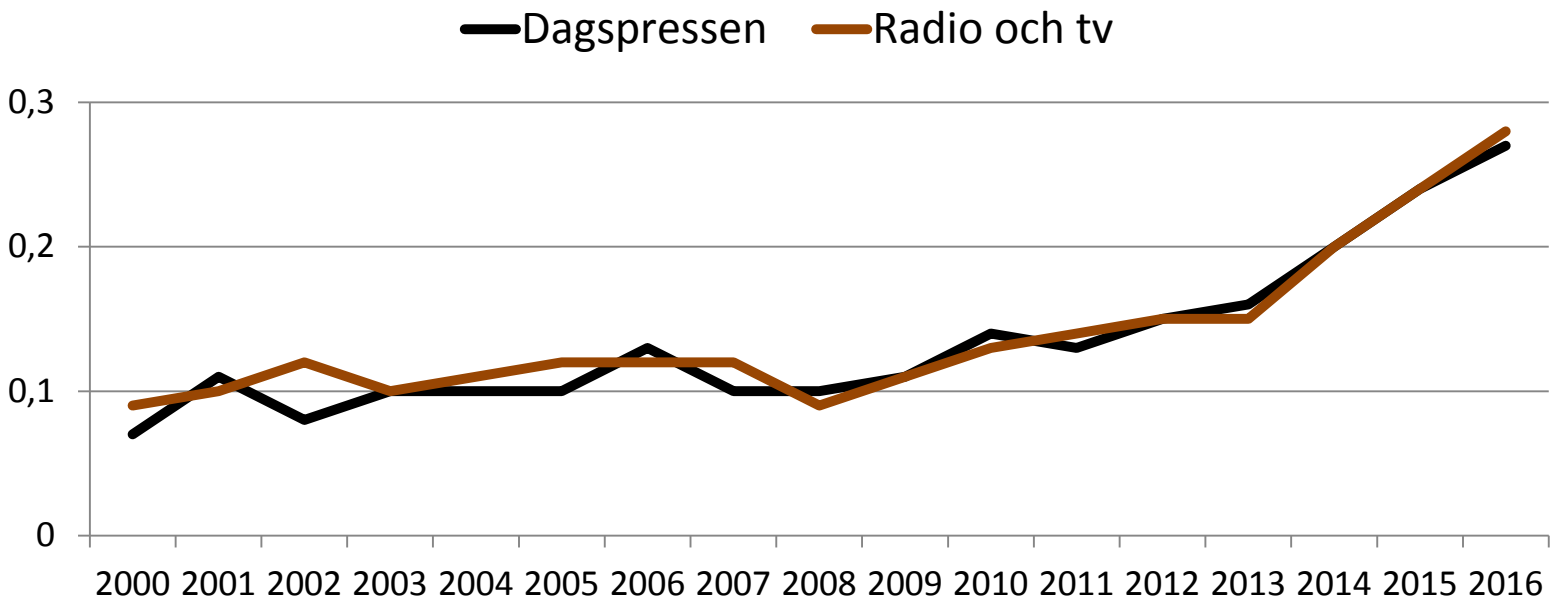
— Stort förtroende — Litet förtroende

Källa: De nationella SOM-undersökningarna 1989–2016 (för detaljer, se Andersson m.fl. 2017:20).

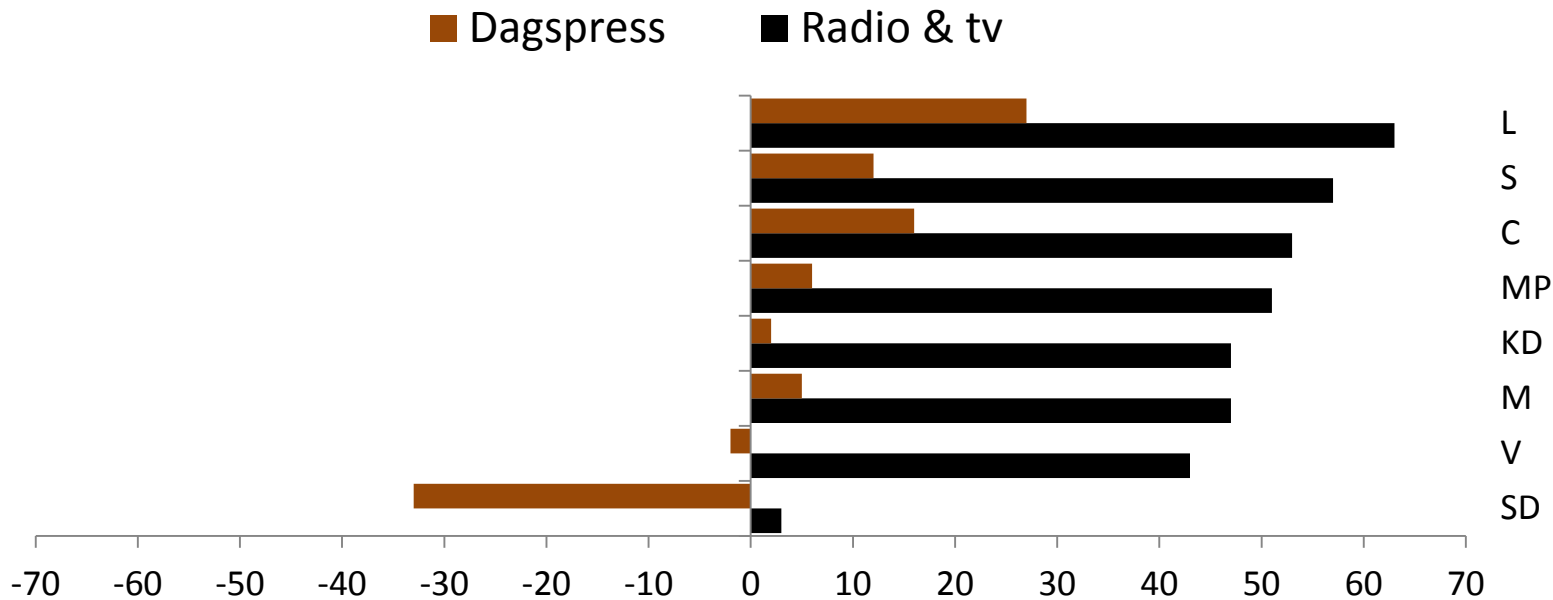
Medieförtroende och partipolitisering, 2000–2016 (eta)

Källa: De nationella SOM-undersökningarna 2000–2016 (för detaljer, se Andersson m.fl. 2017: 22).

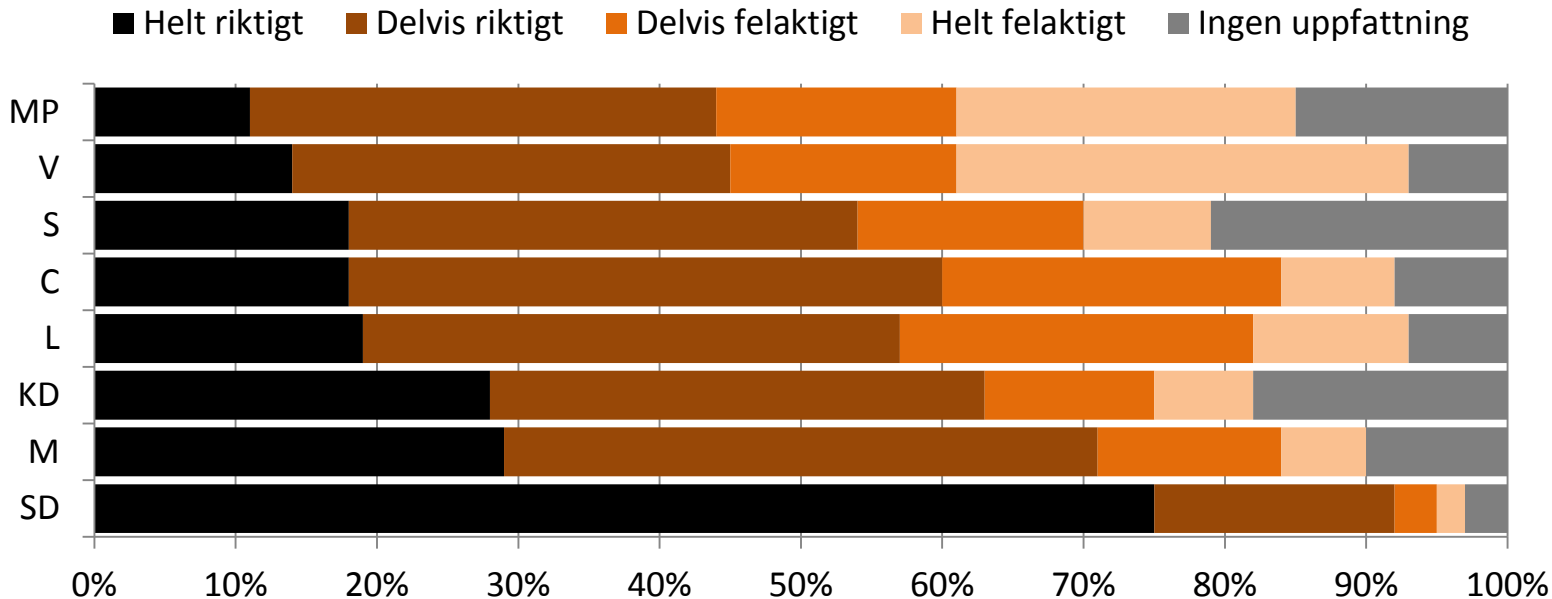

Medieförtroende och partisympati, 2016 (förtroendebalans)

"Svenska medier berättar inte sanningen om samhällsproblem förknippade med invandring", 2016 (procent)

"VI MÅSTE TA MÄNNISKORS ORO PÅ ALLVAR"

Fyra frågor om svensk samhällsoro

1. Hur ser svensk samhällsoro ut 2016?
2. Vilka förändringar i samhällsoro kan vi identifiera sedan 2015?
3. Ser samhällsoron olika ut i olika grupper?
4. Spelar det någon roll hur man ställer frågor om samhällsoro?

Vad är samhällsoro?

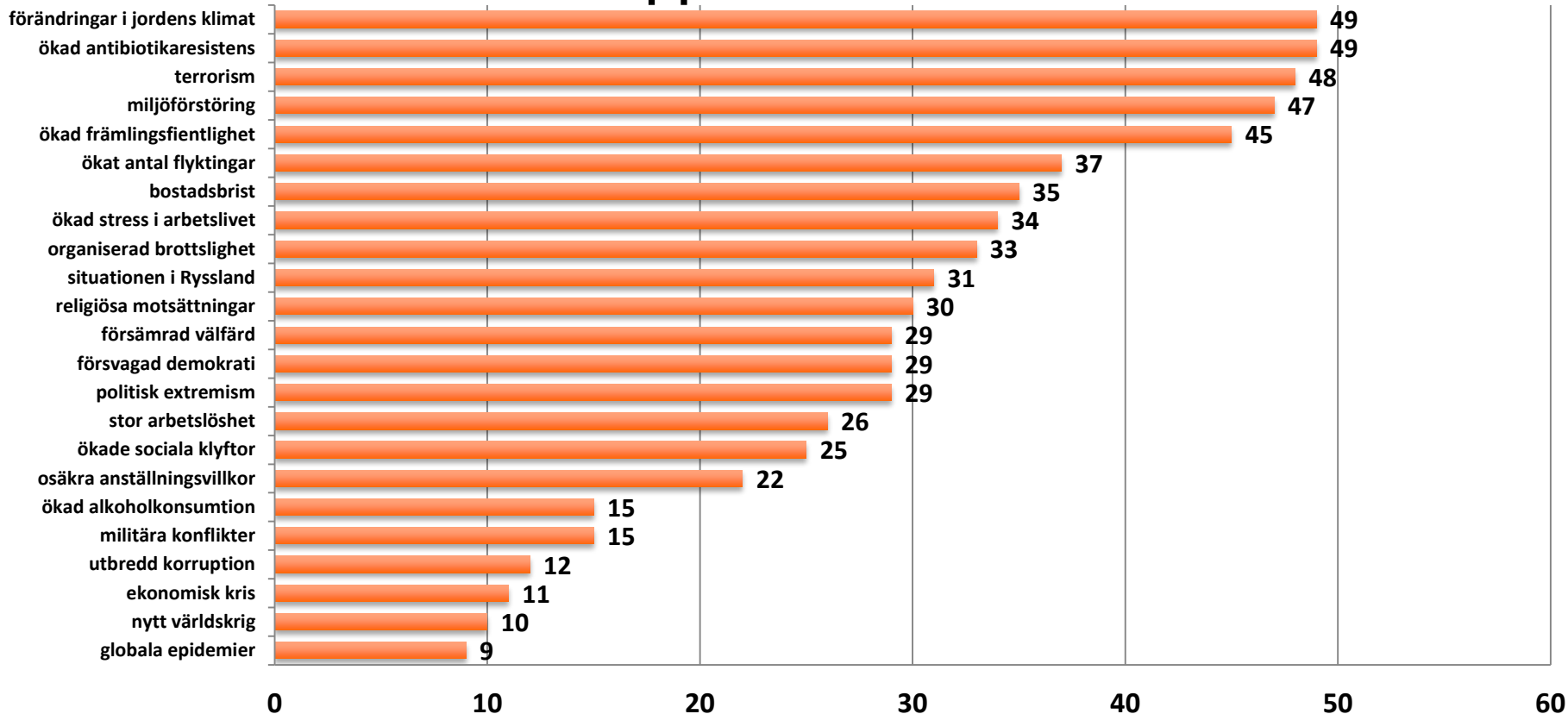
- Känslor som oro och ilska är **förändringsbenägna** känslor
- Oro är den reaktion som uppkommer när vi erfar eller förnimmer något **obekant** eller ett **mindre hot**
- Oro är ett deliberativt känslotillstånd – vi söker och tar del av mer information och **blir mer uppmärksamma**
- Samhällsoro som ett **tillstånd** – en tillfällig känsloreaktion som innebär ökad vaksamhet och uppmärksamhet
- Samhällsoro kan därför skifta i karaktär både mellan personer och över tid

1. Hur ser svensk samhällsoro ut 2016?

Svensk samhällsoro: topplistan 2016

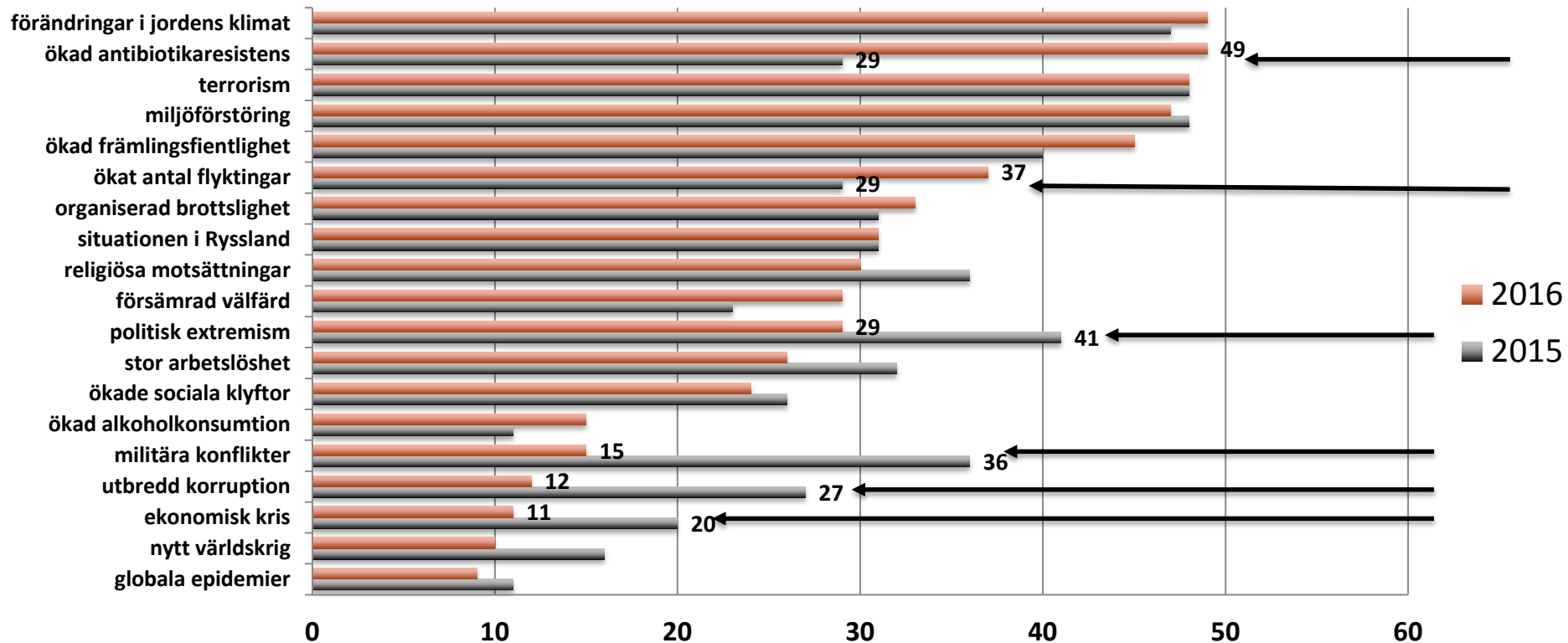

2. Vilka förändringar i samhällsoro kan vi identifiera sedan 2015?

Svensk samhällsoro 2016 jämfört med 2015

3. Ser samhällsoron olika ut i olika grupper?

3. Ser samhällsoron olika ut i olika grupper?

Under kontroll för kön, ålder, utbildning, partisympati och nyhetskonsumtion:

- Kvinnor mer oroliga än män på 22 av 23 orosområden.
- Äldre åldersgrupper, brett definierat, mer oroliga än yngre: brottslighet, sociala klyftor, korruption, religiösa motsättningar, stress, Ryssland, välfärd, alkohol, terrorism, antibiotika.
- Yngre mer oroliga än äldre: bostadsbrist
- Högre utbildning – mer oro: militära konflikter, politisk extremism, försvagad demokrati, klimatförändringar och antibiotikaresistens
- Lägre utbildning – mer oro: organiserad brottslighet, världskrig, stor arbetslöshet, försämrad välfärd, ökat antal flyktingar och ökad alkoholkonsumtion

3. Ser samhällsoron olika ut i olika grupper?

Under kontroll för kön, ålder, utbildning, partisympati och nyhetskonsumtion:

- Sympatisörer till SD signifikant mer oroliga än alla andra partisympatisörer: ökat antal flyktingar, organiserad brottslighet och religiösa motsättningar
- Sympatisörer till SD och KD signifikant mer oroliga: ekonomisk kris, terrorism
- Sympatisörer till SD och V signifikant mer oroliga: utbredd korruption och försämrad välfärd
- Övriga sympatisörer mer oroliga än SD: ökad främlingsfientlighet
- Övriga sympatisörer mer oroliga än SD och KD: politisk extremism, miljöförstöring, förändringar i jordens klimat

4. Spelar det någon roll hur man ställer frågor om samhällsoro?

Fråga 19 Om du ser till läget i dag, hur oroande upplever du själv följande inför framtiden?

	Mycket oroande	Ganska oroande	Inte särskilt oroande	Inte alls oroande
Ekonomisk kris	☐	☐	☐	☐
Militära konflikter	☐	☐	☐	☐
Politisk extremism	☐	☐	☐	☐
Globala epidemier	☐	☐	☐	☐
Organiserad brottslighet	☐	☐	☐	☐
Ökade sociala klyftor	☐	☐	☐	☐
Utbredd korruption	☐	☐	☐	☐
Ett nytt världskrig	☐	☐	☐	☐
Religiösa motsättningar	☐	☐	☐	☐
Ökad stress i arbetslivet	☐	☐	☐	☐
Osäkra anställningsvillkor	☐	☐	☐	☐

Fråga 8 Om du ser till läget i Sverige idag, vad upplever du själv som mest oroande inför framtiden?

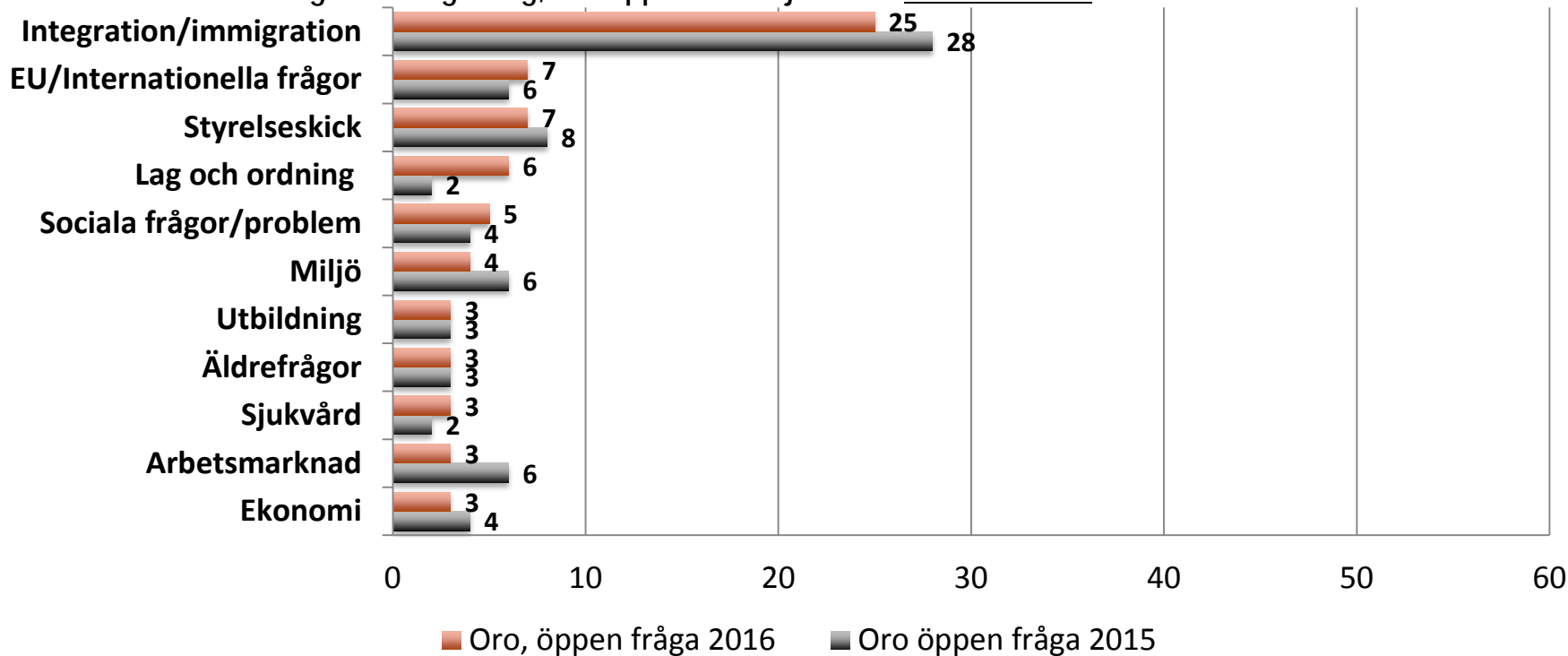
.....

.....

Öppen fråga om oro 2016 jämfört med 2015

Om du ser till läget i Sverige idag, vad upplever du själv som mest oroande inför framtiden?

Fyra svar om svensk samhällsoro

1. Störst oro 2016 för miljö/klimat, antibiotikaresistens, terrorism och främlingsfientlighet.
2. Ökad oro på kort sikt för antibiotikaresistens och ökat antal flyktingar. Minskad oro på kort sikt för politisk extremism, korruption, militära konflikter och ekonomisk kris.
3. Gruppskillnader varierar mellan orosområden men på en mer generell nivå, när skillnader finns, är framförallt kvinnor men även äldre personer och sympatisörer till SD mer samhällsroliga. Svarspersoner med låg respektive hög utbildning oroar sig för olika saker.
4. Det spelar roll hur vi mäter oro. En öppen fråga om oro får en tydligare koppling till hur vi mäter samhällsproblem. Miljöfrågor kommer tydligt längre ner i oro och oro för immigration/integration dominerar.

SOM-INSTITUTET
SAMHÄLLE OPINION MEDIER

MOTSTÅND MOT FLYKTINGMOTTAGNING

MARIE DEMKER, PROFESSOR

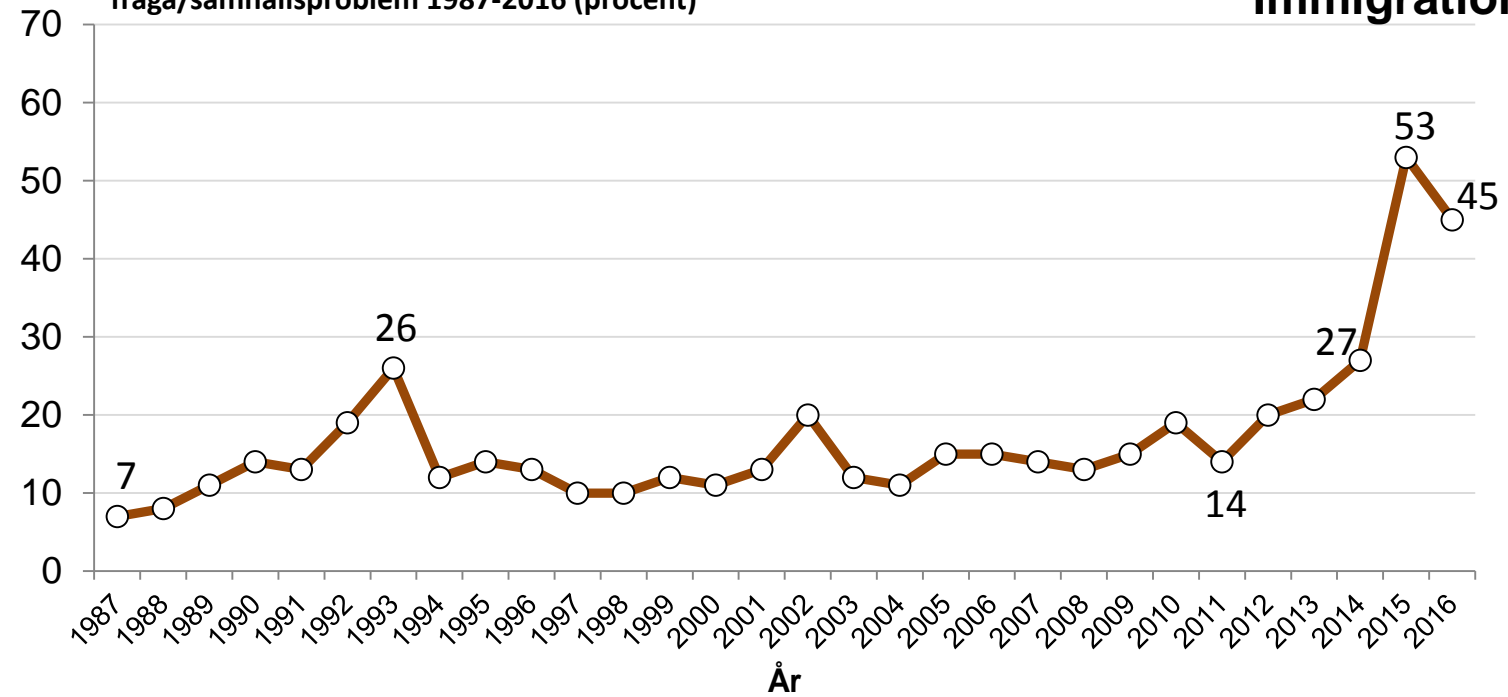

Vilken eller vilka frågor eller samhällsproblem tycker du är viktigast i Sverige i dag?

Viktiga samhällsfrågor

Andel omnämningen av 'immigration' som viktig fråga/samhällsproblem 1987-2016 (procent)

Immigration

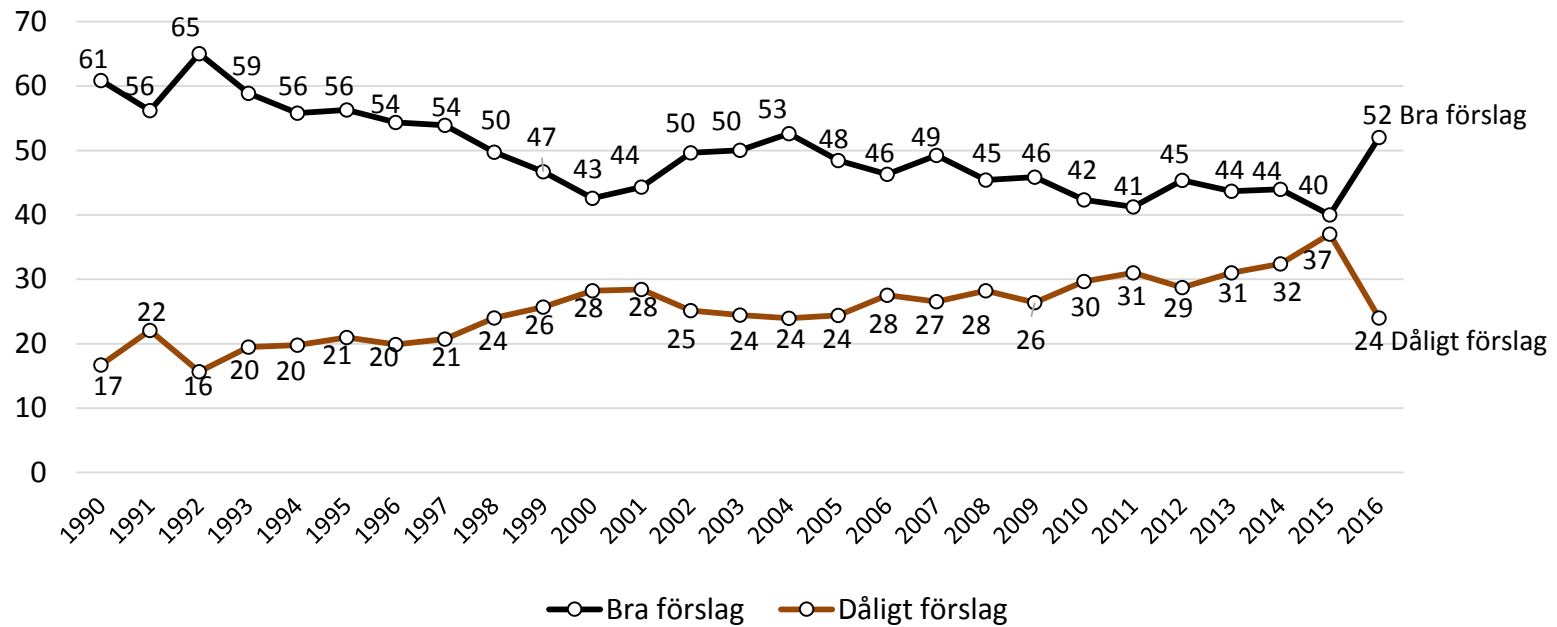

Källa: De nationella SOM-undersökningarna 1987-2016

”Vilken är din åsikt om följande förslag?”

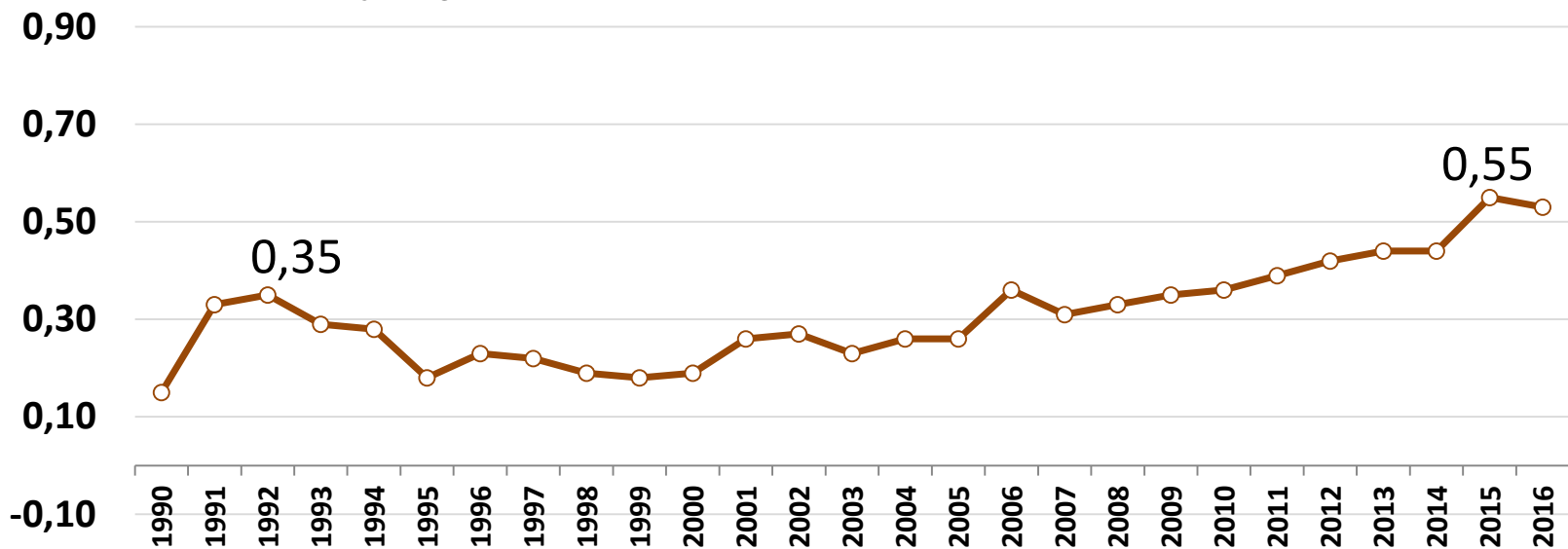
Svenska folkets inställning till förslaget *Ta emot färre flyktingar*

Allt mer polariserad opinion

Graden av partipolarisering i inställning till förslaget
ta emot färre flyktingar (eta)

SOCIALA MEDIER: EN NYHETSDISTRIBUTÖR ATT RÄKNA MED

Några utgångspunkter...

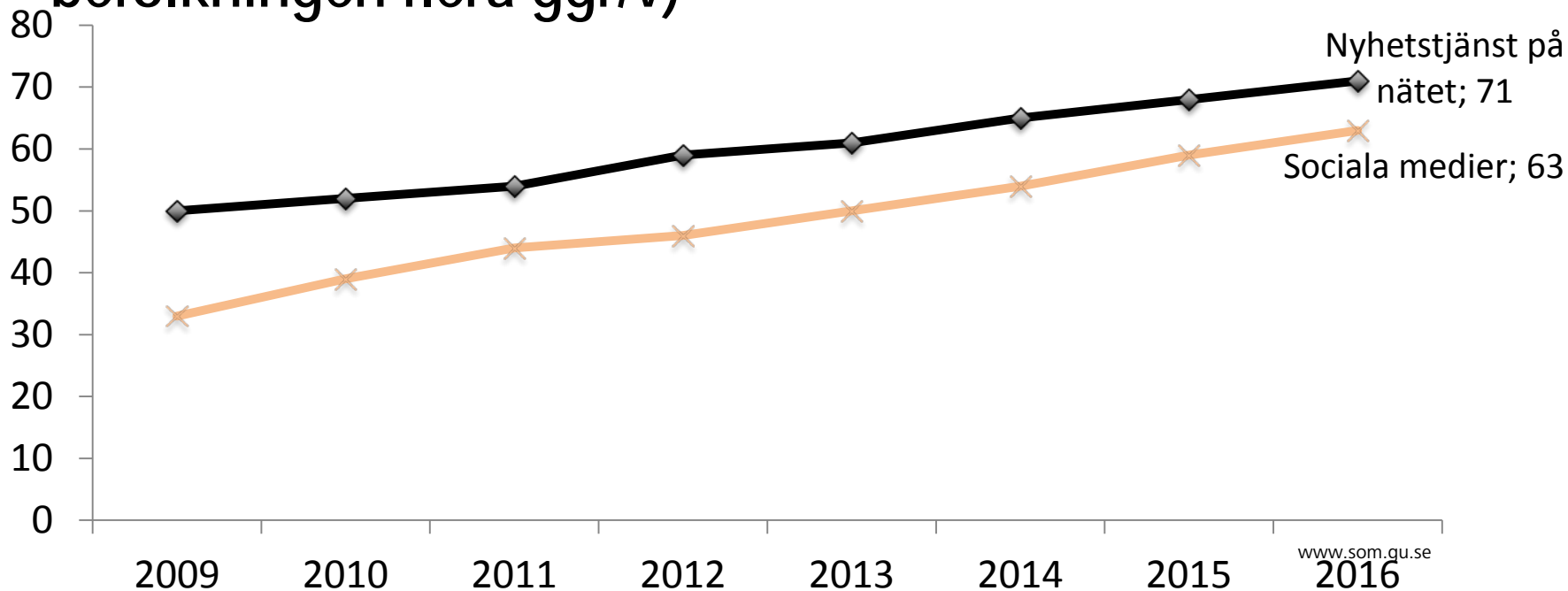
- Nyhetsanvändning i sociala medier drivs av nyhetsintresse och av digitala vanor
- Nyhetsanvändning i sociala medier kan bli väldigt smal och ensidig

... och en fråga:

- Tar sociala medier över som nyhetsdistributör på nätet?

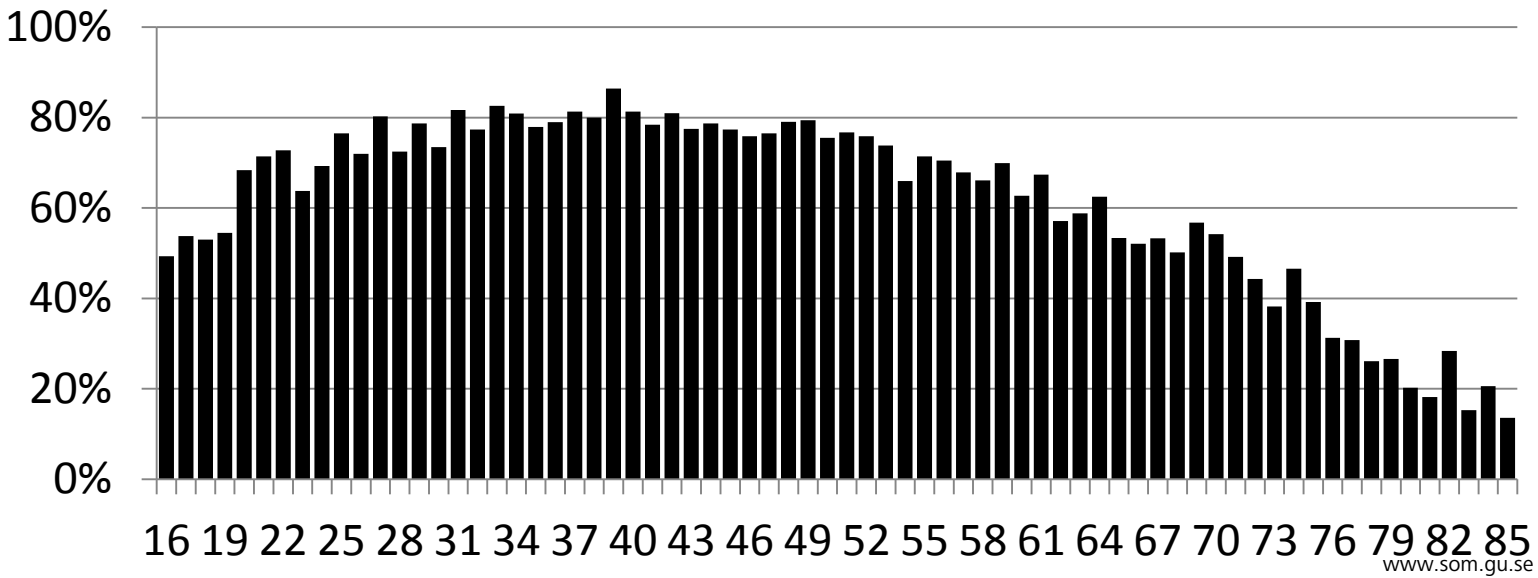

Användning av sociala medier och nätnyheter (procent av befolkningen flera ggr/v)

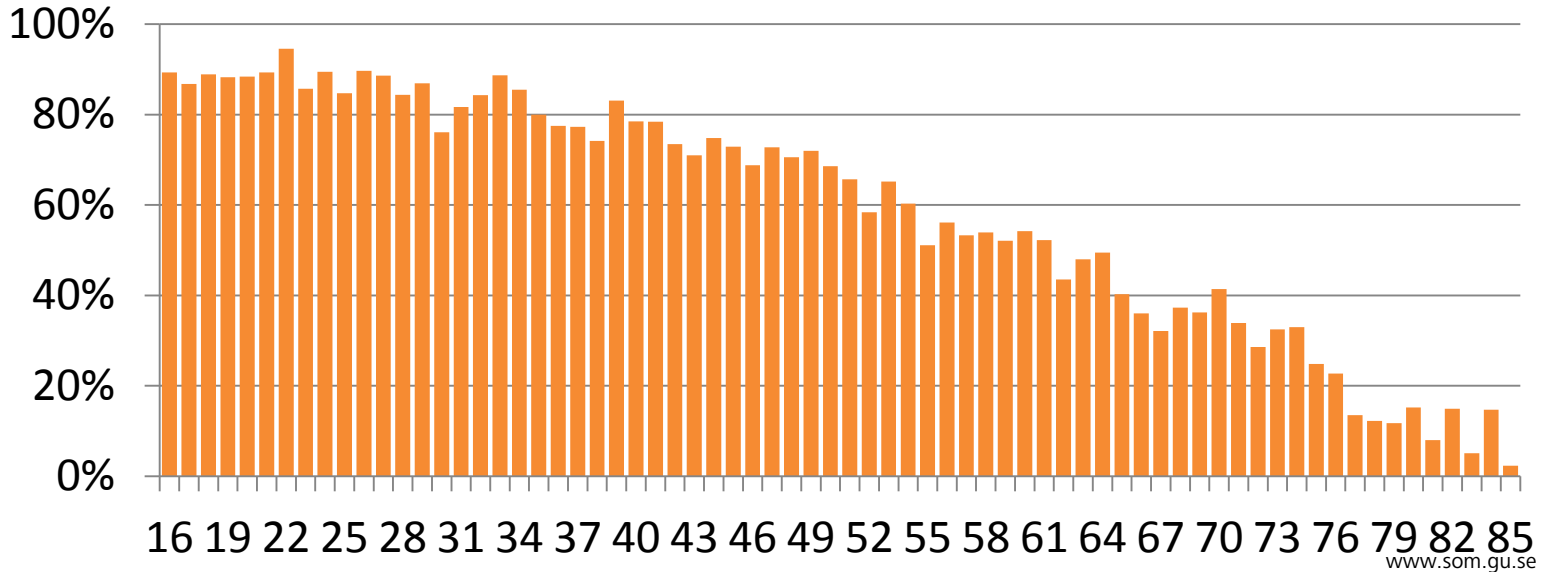

Åldersspridning för användning av nyheter på nätet (procent flera ggr/v, ~52)

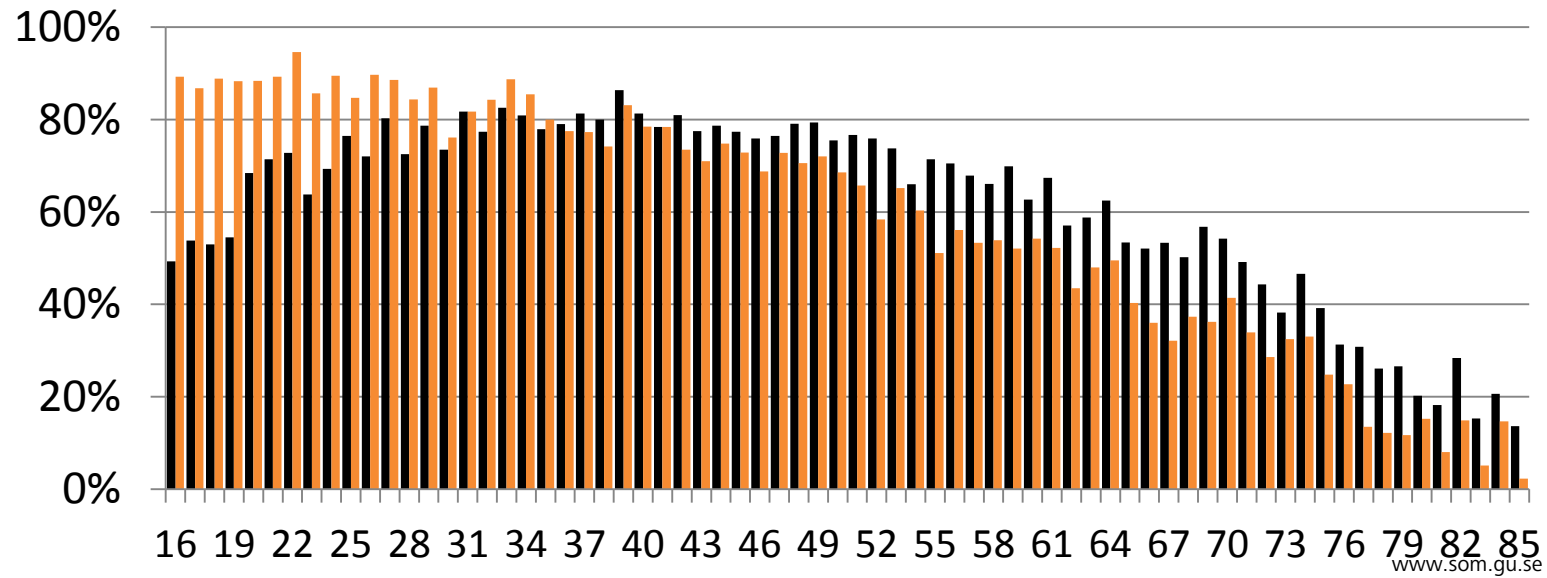

Åldersspridning för användning av sociala medier (procent flera ggr/v, ~49)

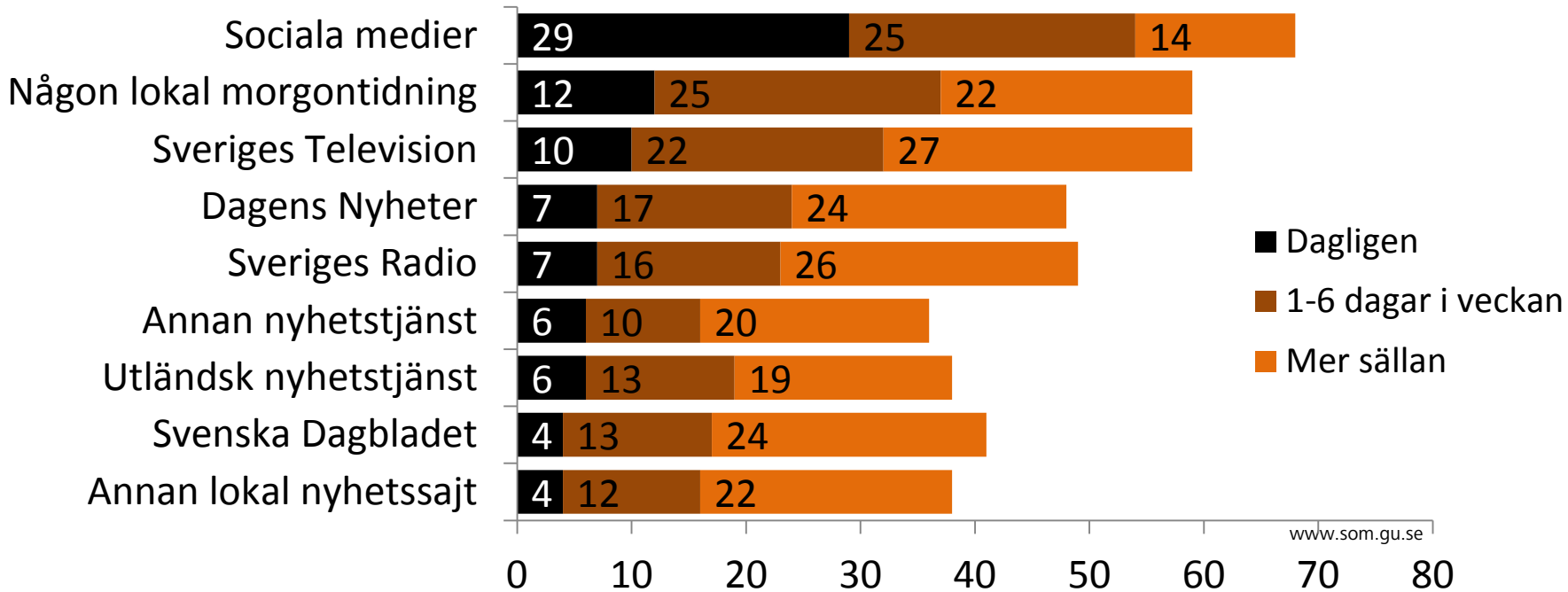

Åldersspridning sociala medier och nyheter på nätet (procent flera gånger i veckan)

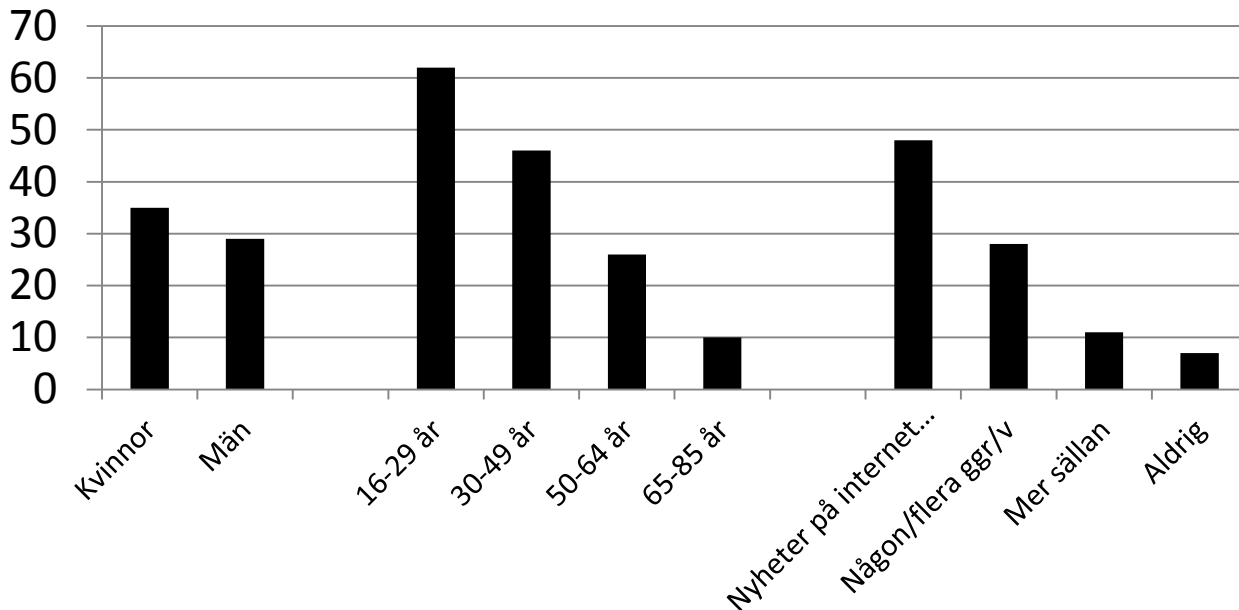

Användning av olika nyhetstjänster på internet, 2016 (procent av befolkningen)

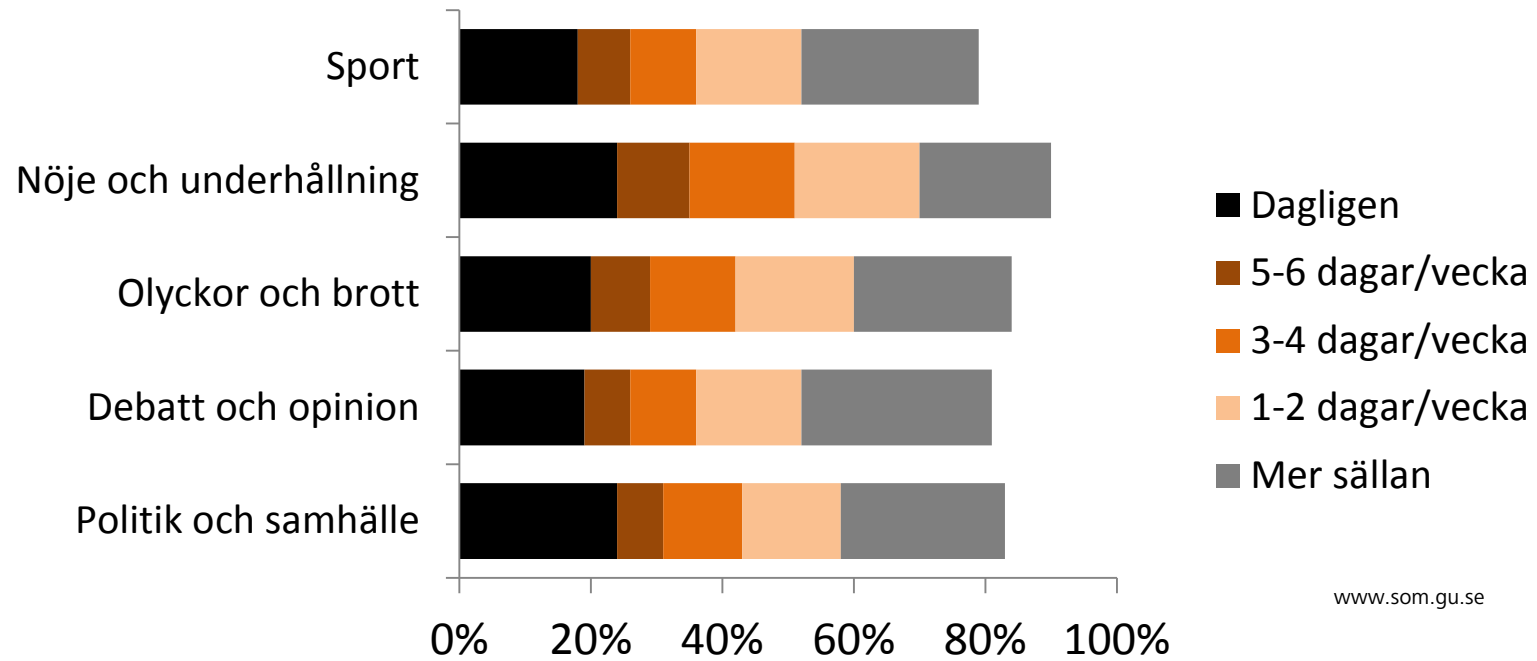

Användning av nyheter i sociala medier, 2016 (procent minst 5 dagar/vecka)

Sociala medier för att uppdatera sig på olika områden, 2016 (procent av anv.)

Samband mellan användning av olika nyhetsområden i sociala medier

	Politik och samhälle	Debatt och opinion	Olyckor och brott	Nöje och underhålln
Debatt och opinion	***			
Olyckor och brott	***	***		
Nöje och underhålln	***	***	***	
Sport	**	**	***	***

Skillnader mellan olika grupperns användning

Politik och samhälle	Debatt och opinion	Olyckor och brott	Nöje och underhålln	Sport
Anv av sociala medier	Anv av sociala medier	Anv av sociala medier	Anv av sociala medier	Anv av sociala medier
Anv av digitala nyheter	Anv av digitala nyheter	Anv av digitala nyheter	Anv av digitala nyheter	Anv av digitala nyheter
Yngre	Yngre	Yngre	Yngre	Yngre
Högre utb	Högre utb			
				Män

Reflektioner

- Vi ser spår av både nyhetsintresse och digitala vanor i användningen av nyheter i sociala medier
- Vi kan skönja kända mönster för användning av olika nyhetsinnehåll också i sociala medier
- Inget stöd för filterbubblor eller ekokammare: människor tar del av ett brett nyhetsinnehåll via sociala medier
- Sociala medier är en viktig länk mellan människor och nyheter men i dagsläget inte på väg att ta över från traditionella plattformar

FRÅGOR OCH DISKUSSION

Du hittar SOM-institutet på:

www.som.gu.se

www.facebook.com/SOMinstitutet

@SOMinstitutet

- Glöm inte att ta ett exemplar av *Larmar och gör sig till*